

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____

Психології та соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету здоров'я
людини

“19” жовтня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Факультет здоров'я людини	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	«Психологія»
Факультет гуманітарних та соціальних наук	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	«Практична психологія»

Розробники: Османова Аліме Маметівна, к.психол.н., доц., доцент кафедри психології та соціології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії): психології та соціології

Протокол № 3 від 18 10 20 23 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії): психології та соціології

Бошонкова
Ю. О.

Схвалено методичною комісією факультету:
Здоров'я людини

Протокол № 2 від 18 10 20 23 р.

Голова методичної комісії:

Тарасов
В.Ю.

Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
4	Загальна психологія, Історія психології, Психодіагностика	Методологія наукових досліджень; Психологічне тестування; Кореляційні дослідження.

Програма навчальної дисципліни

Розподіл годин за навчальним планом підготовки:

Загальна кількість годин – 150 годин / 5 кредити ЕКТС

Лекції - 28 годин

Практичні заняття –14 годин

Самостійна робота – 108 годин

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Методологія наукових досліджень			
Лекції 1-2	<i>Стислий зміст.</i> Поняття «наукового дослідження», його основні принципи, структура, основні етапи. Експериментальна психологія як наука: об'єкт, предмет, система та історичний розвиток основних напрямків у зарубіжній та вітчизняній психологічній науці.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Методологія наукових досліджень Місце експериментальної психології в системі наук. Предмет і завдання експериментальної психології. Розвиток ідей і гіпотез в експериментальній психології. Поняття про методологію, метод, методику. Система психологічних методів. Класифікація методів дослідження в психології (теоретичні, емпіричні, статистичні). Загальнонаукові методи дослідження: спостереження, експеримент, вимір. Принципи наукового	Тест	4

	дослідження психіки: загальні (детермінізму, єдності свідомості й діяльності, системного підходу, розвитку) і спеціальні (принцип репрезентативності об'єкта дослідження, валідності предмета дослідження, зв'язку теорії з практикою, надійності експериментальних умов, інваріантності результату). психології.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Презентація на тему: 1.Розвиток експериментальної психології. 2.Психофізіологія відчуттів (Г. Фехнер та ін.). 3.Біхевіоризм, гештальтпсихологія, когнітивна та експериментальна психологія. 4.3. Фройд та експериментальна психологія. 5.Розвиток вітчизняної експериментальної психології. 6.Основні підходи до розуміння сутності й структури експерименту (Г. Костюк, С. Максименко та ін.).	Доповідь, презентація	2
Тема 2. Методи психологічного дослідження та їхня класифікація.			
Лекції 3-4	<u>Стислий зміст.</u> Основні загально-наукові дослідницькі методи. Класифікація методів психологічного дослідження. Загальна характеристика вербально-комунікативних методів дослідження. Бесіда. Інтерв'ю. Анкетування.	Участь у обговоренні	4
Практичні заняття	Тема. Методи психологічного дослідження та їхня класифікація <u>Стислий зміст.</u> Основні загально-наукові дослідницькі методи. Класифікація методів психологічного дослідження. Загальна характеристика вербально-комунікативних методів дослідження. Бесіда. Інтерв'ю. Анкетування.	Тест	2
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Письмова робота на тему: 1. Використання вербально-	Доповідь, презентація	2

	комунікативних методів у психологічних дослідженнях		
Тема 3. Психологічне спостереження			
Лекції 5-6	<i>Стислий зміст.</i> Характеристика спостереження як методу психологічного дослідження. Організація психологічного спостереження. Програма спостереження. Використання спостереження у психологічних дослідженнях.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. <i>Стислий зміст.</i> Характеристика спостереження як методу психологічного дослідження. Організація психологічного спостереження. Програма спостереження. Використання спостереження у психологічних дослідженнях.	Тест	4
Самостійна робота	<i>Стислий зміст.</i> Письмова робота на тему, презентація: Розробіть свою програму спостереження.	Доповідь, презентація	2
Тема 4. Психологічний експеримент.			
Лекції 7-8	<i>Стислий зміст.</i> Види та форми психологічних експериментів. Особливості організації та проведення експерименту. Основні етапи експериментального дослідження. Особистість експериментатора та випробуваного. Валідність експериментального дослідження.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема 4. <i>Стислий зміст.</i> Види та форми психологічних експериментів. Особливості організації та проведення експерименту. Основні етапи експериментального дослідження. Валідність експериментального дослідження.	Тест	4
Самостійна робота	<i>Стислий зміст.</i> Письмова робота на тему, презентація: Особистість експериментатора та випробуваного.	Доповідь, презентація	2
Тема 5. Експериментальні плани			

Лекції 9-10	<u>Стислий зміст.</u> Експериментальні плани. Факторний план. Доекспериментальні плани. Планування часових серій.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема: Експериментальні плани <u>Стислий зміст.</u> Поняття про планування психологічного експерименту. Умови, типи і форми планування. Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани. Плани для одної незалежної змінної. Особливості експериментальних планів для одного досліджуваного.	Тест	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Письмова робота на тему, презентація: Експериментальні плани для одного досліджуваного і декількох груп.	Доповідь, презентація	2
Тема 6. Кореляційні дослідження.			
Лекції 11-12	<u>Стислий зміст.</u> Поняття кореляції та основні типи кореляційних досліджень. Розуміння кореляції. Розрахунок коефіцієнту кореляції.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. <u>Стислий зміст.</u> Планування кореляційного дослідження. Кореляція. Типи кореляційного дослідження. Дослідження однієї групи. Дослідження еквівалентних груп.	Тест	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Письмова робота на тему, презентація: 1. Досліджуваний: його особистість і дії. 2. Артефакти в експериментальному дослідженні. 3. Ефекти послідовності. 4. Етичні принципи проведення дослідження.	Доповідь, презентація	2
Тема 7. Проблема вимірів у психологічних дослідженнях			
Лекції 13-14	<u>Стислий зміст.</u>	Участь у	2

	Види психологічного вимірювання. Шкали як інструмент психологічного вимірювання. Приклади вимірювання у прикладних дослідженнях	обговоренні	
Практичні заняття	Тема. Проблема вимірів у психологічних дослідженнях <u>Стислий зміст.</u> Види психологічного вимірювання. Шкали як інструмент психологічного вимірювання. Приклади вимірювання у прикладних дослідженнях	Тест	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Письмова робота на тему, презентація: Типи шкал та їхніх перетворень. Класифікація вибору відповідей. Приклади психологічних досліджень.	Доповідь, презентація	2
Тема 8. Психологічне тестування			
Лекції 15	<u>Стислий зміст.</u> Загальна характеристика психологічного тестування. Виникнення та розвиток методу тестування. Класифікація психологічних тестів. Стандартизація, надійність та валідність тестів. Вимоги до розробки, перевірки та адаптації тестових методик.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Психологічне тестування <u>Стислий зміст.</u> Тести профорієнтації. Тести психологічних особливостей особистості. Тести діагностики особистісних деформацій. Тести особистісної самореалізації. Тести з вивчення конфліктів.	Тест	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Письмова робота, презентація. Види психологічного вимірювання. Шкали як інструмент психологічного вимірювання. Приклади вимірювання у прикладних дослідженнях.	Доповідь, презентація	2
Тема 9. Представлення результатів психологічного дослідження			
Лекції 16	<u>Стислий зміст.</u>	Участь у	2

	Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології. Кількісна і якісна обробка результатів експериментального дослідження психіки. Інтерпретація результатів експерименту. Складники інтерпретації експериментальних результатів. Рівні інтерпретації: змістовий і формальний. Проблема узагальнення результатів дослідження. Типові помилки узагальнення експериментальних даних. Вимоги до наочного подання результатів експериментального дослідження психіки.	обговоренні	
Практичні заняття	<u>Стислий зміст.</u> 1.Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології. 2.Кількісна і якісна обробка даних. 3.Рівні інтерпретації: змістовий і формальний. 4.Умови правильної інтерпретації даних. 5.Проблема узагальнення результатів дослідження.	Тест	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Презентація, Умови правильної інтерпретації даних. Типові помилки узагальнення експериментальних даних. Наочне подання результатів експериментального дослідження психіки	Доповідь, презентація	2
Підсумковий контроль		екзамен	30

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	<u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни у повному обсязі, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи та наукові узагальнення; закономірності та особливості розвитку,

		<p>функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги; алгоритми оптимального застосування та використання опанованого матеріалу в професійній діяльності;</p> <p><i>Вміти:</i> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
82 – 89	В	<p><i>Знати:</i> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи з незначними неточностями; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><i>Вміти:</i> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
74 – 81	С	<p><i>Знати:</i> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи припускаючи незначні помилки; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з неточностями та помилками; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><i>Вміти:</i> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати помилок у дотриманні процедури дослідження; недостатньо рефлексувати результати психологічних досліджень та формулювати висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо</p>

		обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.
64 – 73	D	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи на задовільному рівні, припускаючи помилки та неточності; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з помилками та неточностями; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи суттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускатися помилок у дотриманні процедури дослідження; формулювати висновки з недостатньою аргументацією; презентувати результати власних досліджень усно; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але припускатися суттєвих помилок щодо обґрунтування прийнятих рішень як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
60 – 63	E	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни в обмеженому обсязі, припускатися плутанини щодо основних теоретико-методологічних положень дисципліни; вибіркового психодіагностичного інструментарію (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускатися суттєвих помилок; вибірково застосовувати знання на практиці.</p>
35 – 59	Fx	<p><u>Знати:</u> незнання значної частини навчального матеріалу та суттєві помилки в орієнтації щодо фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> невміння застосовувати знання на практиці, що передбачає повторне вивчення навчального матеріалу.</p>
0 – 34	F	<p><u>Знати:</u> незнання більшої частини навчального матеріалу та основних фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> суттєве невміння застосовувати знання на практиці, що робить неможливим подальше навчання без обов'язкового повторного вивчення навчального матеріалу.</p>